

NOBELVÄNNEN

Nr 1

Medlemstidning för Nobelmuseets Vänner

2017

**Broarna vid Björkborn
rustas upp!**

Läs mer på sidan 35

Innehåll:

Styrelsen för Nobelmuseets Vänner 2017.....	3
Ordförande har ordet	5
Årsmötet 2017 och tal av Maria Larsson, landshövding.....	7
Verksamhetsberättelse 2016	9
Nobelpristagare i fysik besökte Alfred Nobels Björkborn.....	15
Plötsligt ringer telefonen någonstans i världen	19
Hans Johansson inbjuden till Nobelfesten i Stockholm	23
Efter Nobel till Baku – En reseskildring om Bakuresan 2016.....	27
Tal på Nobeldagen 2016 på Nobelmuseet	31
Vad har hänt sedan sist.....	35
Medlemsinformation	42
Händer i vår på Nobelmuseet.....	44

Tidningen Nobelmuseets Vänner ges ut av Föreningen Nobelmuseets Vänner
Redaktör – Jaana-Kaisa Björk

Omslagsbild: Landshövding Maria Larsson på Mötesplats Alfred Nobel vid
årsmötet för Nobelmuseets Vänner.
Foto Jaana-Kaisa Björk

Nobelmuseets Vänner – Styrelse 2017

Ulrika Lundgren

ORDFÖRANDE

ulrika.lundgren@karlskoga.se

Anita Öjendal

VICEORDFÖRANDE

anita@ojendal.se

Susanne Morfeldt-Havstarad

SEKRETERARE

susanne.morfeldt-hafstrand@ptj.se

Sif Eklund

KASSÖR

sif.eklund@gmail.com

Jaana-Kaisa Björk

REDAKTÖR NOBELVÄNNEN

jaanakaisa.bjork@outlook.com

Olof Frisk

REDAKTÖR HEMSIDA

olof.frisk@gmail.com

Boris Holm

LEDAMOT

boris.holm@bahnhof.se

Anneli Rådesjö

LEDAMOT

alfrednobel146@gmail.com

SUPPLEANTER

Alf Rosberg

alfrosberg@telia.com

Boo Thuvander

boo.thuvander@telia.com

Christel Nilsson

aoc.nilsson@telia.com

Monica Albertus

albertus.monica@telia.com

REVISORER

Rolf Lindberg

lindberg.rolf@hotmail.com

Per Aspeli

per.aspeli@hotmail.com

REVISORSSUPPLEANT

Ulf Sjöstrand

ulf.sjostrand@hotmail.com

ADJUNGERANDE

Hans Johansson

hans.johansson@nobelkarlskoga.se

Christer Franklin

christer.franklin@nobelkarlskoga.se

VALBEREDNING

Marie-Louise Naucér

SAMMANKALLANDE

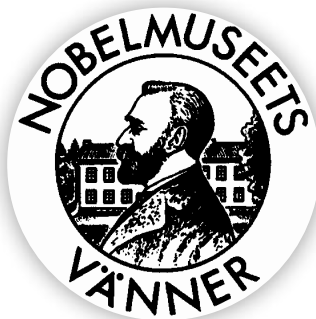
marie-louise.naucer@live.se

Mikael Björk

mikael.bjork@outlook.com

Lena Sjöstrand

sjostrand_lena@hotmail.com

Ulrika Lundgren, foto Frida Edlund

Ordföranden har ordet

Hurra! Nu är det äntligen dags för första numret av vår gemensamma vänförenings tidning Nobelvännen! En tidning som ges ut för att stödja och öka kunskapen kring vårt fantastiska museum, Alfred Nobels hem, Björkborns herrgård.

Vi har alla lämnat en period med mycket ”snille och smak” bakom oss.

Tidigt på hösten fortsätter planeringen för att så snillrikt som möjlig, planera aktiviteter för Nobelmuseets vänners medlemmar. Även för nära och kära då det lackar mot jul och nyår med klappar och kramar, julklapsprim, glitter och fnitter. Sedan har även smaklökarna trakterats på ett förnämligt sätt för många av oss under denna tid. Inte minst på Nobelvännernas medlemsfest, vid lunchen den 10 december samt vid nobelpristagaren Duncan M. Haldanes

besök på Björkborns herrgård. Hörsel-snäckorna har trakterats genom Ingrid Langaards sång och Inga-Lill Brogelands pianospel, av BasBjörks oemotståndliga musicerande på medlemsfesten samt genom vårt fina samarbete med Karlskoga konsertförening. Snille och smak i kombination!

Det blir då så spännande att tänka tillbaka på vad vi gör nu och varför vi gör det?

Drottning Lovisa Ulrika inrättade år 1753 ”Vitterhetsakademien” som en humanistisk motsvarighet till Vetenskapsakademien. Drottningen ville främja forskning och annan verksamhet inom humanistiska och andra samhällsvetenskapliga discipliner samt inte minst främja kulturmiljövård. Akademin ger ut tidningen ”Fornvännen”. Att sedan tänka på varför Nobelmuseets

vänner finns och hur vi arbetar och att vi ger ut tidningen "Nobelvännen", ger lite rysningar. Då förstår man ödmjukt att dåtid, nutid och framtid hänger ihop.

Sonen Gustav III gick i sin mors fotspår och år 1786, kungjorde Gustav sitt beslut att instifta Svenska akademien med syftet att "arbeta uppnå Svenska Språkets renhet, styrka och höghet". Från början fanns det bara herrar i akademien. Herrar som genom sin börd, samhällsställning och umgängesvanor kunde representera god smak. Därmed skapades akademiens valspråk Snille och smak. Tack och lov finns det även kvinnor i akademien sedan vår första kvinnliga nobelpristagare i litteratur, Selma Lagerlöfs inträde år 1914.

Vår landshövding Maria Larsson har tillsammans med stiftelsens styrelse kommit fram till fem koncept för utvecklingen i framtiden. Alfred Nobels liv, Alfred Nobels gärning, Alfred Nobels experimentlusta genom lek, Möten i Alfred Nobels anda samt besök i Alfred Nobels anda som kommer att formeras under året. Nobelmuseets vänner stödjer och följer detta med stort intresse tillsammans med Nobelmuseets personal. Vi är så tacksamma för alla medlemmar

och annonsörer som genom sina bidrag bidrar till stödet för Nobelmuseet i Karlskoga. Vi vill ju också att så många som möjligt besöker Alfred Nobels hem. OK Djerf hjälper oss i år genom att placera "röda stolpar" i omgivningarna så att alla "Aktiva Karlskoga"-bor, får en extra möjlighet att komma till denna unika plats.

Vill slutligen citera ungdomens vartalare 2016, Olle Nordström: Denna otroliga vår. Det ligger något i luften, något som har närmat sig med en lugn men bestämd takt. Insvept i en närande värme suddar fenomenet ut de sista spåren av vintern.

Nu ser vi fram emot våren och hälsar välkomna till årets Valborgsfirande den 30 april.

Snille och smak är ett valspråk som ger oss Nobelvännen en påminnelse om värdet av att ta tillvara vad vi vet, för att hantera det som händer nu, för att kunna forma framtiden.

*Ulrika Lundgren
(vars son heter Gustav),
ordförande, Nobelmuseets vänner*

Vi stöder Nobelmuseet:
Vikers AB

MAXI
ICA STORMARKNAD
KARLSKOGA

Öppet alla dagar
8-22

Gesällgatan 5, 691 34 KARLSKOGA
tel 0586-67670.

***Vi tandläkare stöder
Nobelmuseet:***

Helena Tollstoy

•

Catarina Rydberg Lundin

•

Magnus Hansson

•

Susanne Morfeldt-Hafstrand

•

Jan Danielsson Munhålsan

Landshövding Maria Larsson berättar om utvecklingsplaner för Alfred Nobels Björkborn

Årsmötet 2017 för Nobelmuseets Vänner med tal av landshövding Maria Larsson

Årsmötet för Nobelmuseets Vänner hölls söndagen den 12 mars på Mötesplats Alfred Nobel. Nya styrelsen som valdes finns att läsa på sidan 3 i tidningen. Styrelsens sammanställning är det samma som förut utom att en nygammal ledamot, Anneli Rådesjö, valdes som suppleant till styrelsen. Valberedningen ställde sig gladeligen till återval då arbetet att få ihop styrelse till Nobelmuseets Vänner är mycket lätt och nöjsamt arbete. Verksamhetsberättelsen för 2016 kan du också läsa på sidan 9.

Innan sedvanliga årsmötesförhandlingar talade Maria Larsson, landshövding i Örebro län, till åhörarskaran. Här

kommer en resumé.

Maria Larsson berättade att hon hade önskat att få bli landshövding i Örebro län och blev glad när det blev så. Hon blev glad också när hon fick höra att i ett av hennes uppdrag som landshövding ingick att vara ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn. Hon visste inte så mycket om Alfred Nobels Björkborn i Karlskoga innan hon tillträdde som landshövding. Hon ser en stor potential att utveckla Alfred Nobels sista boplatz som besöksmål för att kunna ta emot flera besökare inte bara för folk i Karlskoga och i Sverige utan i från utlandet också. Det sjuder av liv och aktiviteter här på museet och Mötesplatsen

Alfred Nobel. För att nämna några så hade man 26 bröllop här under 2016!

Sedan berättade hon om de olika idéer och planer som finns att utveckla på hela museiområdet. Parken är tänkt att återställas som den en gång var när Alfred Nobel bodde här. Fiffiga Huset skall utvecklas och ha en utomhuslek-park, som lockar fler barnfamiljer till området. Man vill också samla ihop all verksamhet till en Visitors center, där man bl.a. bygger fler toaletter för besökare. Till allt detta behövs det pengar som man nu ska försöka få fram genom att ha anställd en projektledare, Camilla McQuire. Hon skall också utveckla marknadsföringen av museet som länge har varit önskemål på agendan.

Maria Larsson har arbetat aktivt med brofrågan, bron över Timsälven till museiområdet, och har samlat alla ägare på området till ett möte för diskussion. Ärendet har framskridit och Siv Björk-Kjellgren, som är ordförande i kulturnämnden i Karlskoga tillika vice

ordförande i Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn, kunde berätta under föredraget att de finns goda förhoppningar nu att pengarna är i hamn för broarna.

Karlskoga som stad växer, i dag finns över 30` innevånare, vilket betyder att det behövs nya bostadsområden. Ett av nya bostadsområden är planerat att byggas här i närområdet av museet. Hon arbetar också aktivt för att den nya järnvägen mellan Stockholm och Oslo ska komma till stånd och då via Karlskoga.

För att allt detta skall lyckas behövs det tre aktörer – näringsliv, offentliga sektor och föreningsliv. Hon anser att Karlskoga har mycket aktiv föreningsliv inte mist här på museiområdet, Nobel-museets vänner, Bofors Luftvärnsförening och Gamla Brukspojkarernas Klubb, som länge har jobbat aktivt att värna om det historiska arvet, som vi har här i Karlskoga.

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelmuseet Vänner*

PRISMA

Välkommen till oss i Nya Folkets Hus!
Tel. 0586-315 90 alt 070-68 315 90

Vi serverar dig med:

**DAGENS LUNCH ALT. MATLÅDA • CATERING
MIDDAGSBESTÄLLNINGAR • STYRELSEMÖTEN
KONFERENSER • BEGRAVNINGSKAFFE M.M.**

Dessutom kan du få hjälp med att sy om och sy nytt i vår systuga.

Nobelvännerna

Verksamhetsberättelse 2016

Styrelsens sammansättning 2016

Ordförande	Ulrika Lundgren
Vice ordförande	Anita Öjendal
Sekreterare	Susanne Morfeldt-Hafstrand
Kassör	Sif Eklund
Ledamöter	Jaana-Kaisa Björk
	Olof Frisk
	Boris Holm

Suppleanter	Boo Thuvander
	Alf Rosberg
	Christel Nilsson
	Monica Albertus
	Annelie Rådesjö

Nobelmuseets representanter	Hans Johansson
	Christer Franklin

Övriga

Revisorer	Björn Edman
	Rolf Lindberg
Revisorssuppleant	Ulf Sjöstrand
Valberedning	Marie-Louise Naclér (<i>sammankallande</i>)
	Mikael Björk
	Lena Sjöstrand

Styrelsen

Styrelsen har haft sju protokollförda styrelsemöten under 2016. Årsmöte och konstituerande möte genomfördes i mars. Tre möten har genomförts inför medlemsfesten i oktober. Vice ordförande har representerat Nobelvännerna i planeringen av Valborgsmässaftonens

festligheter. Inför den 10 december har två möten genomförts tillsammans med museet. Arbetsgruppen för 10 december har haft tre digitala möten som ordföranden har sammankallat. Ordföranden har deltagit på två möten, en workshop och en intervju i samband med utredning om Alfred Nobels Björkborn.

Årsmöte

Årsmöte hölls den söndagen 13 mars, 2016 på "Mötesplats Alfred Nobel". Före årsmötesförhandlingarna fick Nobelvännerna förmånen att lyssna till rektor Jens Schollin, Örebro Universitet. Jens Schollin höll föredrag om "Ett universitet i regionen – hur ser utvecklingen ut". Han berättade hur man ser på framtiden, och varför det är nödvändigt att ha ett starkt universitet i regionen. Vilken betydelse det har att ha Björkborn och Alfred Nobels minne så nära universitetet och värdet av arbeta så tätt tillsammans. Föreningens ordförande tackade Jens för gott samarbete och överlämnade en blomma.

Under ledning av Alf Rosberg, som ordförande för mötet, avhandlades stadsegenliga ärenden. Till ordförande för Nobelmuseets Vänner omvaldes Ulrika Lundgren.

Tidningen Nobelvännen

Styrelsens redaktör Jaana-Kaisa Björk har svarat för att två nummer av tidningen "Nobelvännen" har kommit ut under verksamhetsåret. På tidningens sista sida finns medlemskort till alla

medlemmar att klippa ut och ha vid besök på museet och på konserter. Tack vare våra annonsörer har tidningen kunnat tryckas och har skickats ut per post till medlemmarna. Tidningen har även lagts ut på offentliga platser som bibliotek och turistbyrå. Två nyhetsbrev har skickats ut per e-post varav nyhetsbrev 1, även per post.

Medlemsregister för Nobelvännerna

Styrelsens medlemsregisteransvariga är Anita Öjendal. Medlemmar uppmanas att ange sina e-postadresser vid inbetalningen av årsavgiften. Kontakta Anita Öjendal för att uppdatera kontaktuppgifter och e-postadresser till alla medlemmar. Anitas e-postadress är: anita@ojendal.se.

Nobelvännernas hemsida

Styrelsens hemsida-ansvarige Olof Frisk, har förtjänstfullt utvecklat Nobelvännernas hemsida under året. Hemsidan har uppdaterats och numer kan man också anmäla sig som ny medlem via länk på hemsidan. Adressen till hemsidan är: nobelvannen.se

Aktiviteter under året

Valborgsmässöfirande

Firandet förlades 2016 till innergården. Vårmarknaden öppnade kl. 17.00 och programmet en timme senare. Nobelvännerna hade ett marknadsstånd med informationsmaterial om föreningen för

medlemsvärvning. Saffran & Kardemumma ordnade med kaffeserveringen. Dessutom kunde man, tack vare en av våra duktiga idrottsföreningar, köpa korv med bröd. Under guidning av Olle Söderberg genomfördes program-

met med musik och sång med kör från musikskolan. Museets eminenta guide Edith Oldenburg höll vårtalet. Edith berättade att genom många års guidningar så har Alfred Nobels hem blivit som ett andra hem för henne. Edith känner stor vördnad för Nobels skapelse av Nobelprisen, vilket många av besökarna instämde i. Ungdomens vårtal hölls av eleven Olle Nordström från Möckelngymnasiet. Ett tal som grep tag i frusna "vårhjärtan" hos alla åhörare. Då var det tur att brasan kunde värma upp. Att den kunde tändas var tack vare att man av säkerhetsskäl hade flyttat den. Museets Kent Klintestrand skötte som vanligt eldandet med bravur. Uppskattningsvis hade cirka 700 besökare sökt sig till firandet.

Utvecklingsprojekt

Både museisektorn och besöksnäringen ökar i omfattning. Tydliga trender inom museisektorn i landet är museernas vilja att öka sina besökares engagemang och inkludering, samt att göra museerna mer relevanta i samhället. Landshövding Maria Larsson initierade därför en förstudie om hur museets verksamhet, Alfred Nobels Björkborn, ska kunna utvecklas. Museer i landet arbetar idag mer med det lokala samhället och kopplar ihop dåtid med nutid och framtid. Detta är också Nobelmuseets Vänners uppdrag och anledning till att vänföreningen finns. Några personer i Nobelvännernas styrelse har också intervjuats i samband med förstudien. Syftet med

förstudien var att skapa ett beslutsunderlag för att underlätta vidare arbete med stiftelsens styrelses vision. I visionen finns en önskan om att bygga ut Mötesplats Alfred Nobel och caféet för att möjliggöra fler konferenser och få högre intäkter därifrån. I visionen finns också förslag på hur guideverksamhet, programverksamhet och barn- och ungdomsverksamheter ska utvecklas. Förstudien genomfördes av Anders Wikström och Anna Lakmaker. En rapport lämnades under september månad och presenterades vid ett seminarium där ordförande i vänföreningen deltog.

Utredarnas förslag i förstudien blev att arbeta kring fem koncept som kommuniceras, kopplas till målgrupper och står till grund för den framtida utvecklingen. Allt skulle mynna ut i ett helhetstänkande och ett flöde mellan de olika verksamheterna. De fem koncepten är - Alfred Nobels liv - Alfred Nobels gärning - Alfred Nobels experimentlusta genom lek - Möten i Alfred Nobels anda - Besök i Alfred Nobels anda. Den 20 oktober genomfördes en workshop med stiftelsens styrelse och inbjudna intressenter, bland andra vänföreningens ordförande, om en kommande vision och fortsatt uppdrag. Processen ledde till beslut att anställa projektledare som får uppdrag att tillsammans med andra intressenter, styrgrupp och projektgrupp arbeta med genomförande av vision för Alfred Nobels Björkborn. Karlskoga kommun finansierar 50 % och stiftelsen 50 % av projektledartjänsten under

ett år. Nobelmuseets Vänner följer och stödjer den spännande utvecklingen.

Nobelvännen Alf Rosberg, lade in ett förslag om att undersöka om Alfred Nobels Björkborn kunde klassas som världsarv. Detta resulterade i ett uppdrag för Karlskoga kommun om det geografiska området runt om själva museet. Projektledare är Hans Bergh-Nilsson, kommunstrateg. Hans ambition är att Karlskoga ska kunna erbjuda allt som Nobelstiftelsen inte kan göra i Stockholm och att förvalta historien om Alfred Nobel till tiden för Nobelprisen. Nobelmuseets styrelse har fått en genomgång av utredningen och ordföranden har deltagit i några möten kring detta uppdrag. Även här följer och stödjer Nobelmuseets Vänner utvecklingen.

Resa till Baku

Boris Holm och Hans Johansson och en grupp av Nobelvännerna gjorde en spännande resa till Baku under september. Den 16 november gjorde Rotary och Nobelvännerna därefter gemensam sak och hade medlemsmöte tillsammans på Mötesplatsen. Båda föreningarnas ordförande lämnade information om respektive förenings mål och inriktning för att kanske även kunna locka nya medlemmar. Hans och Boris redogjorde för resan och visade fantastiska bilder på vad de hade upplevt.

Medlemsaktivitet

Alfred Nobels födelsedag 21 oktober firades av Nobelvännerna på Mötes-

plats Alfred Nobel. En medlemsfest med glada och härliga medlemmar som firade födelsedagen tillsammans. Kalaset förgylldes av professor emeritus Bert Allard, Örebro Universitet, som kåserade över hur det går till att ta fram en Nobelpristagare. För kvällens musik ansvarade BasBjörk med Michael Björk på bas, Kjell Andersson på piano och Wiggo Öberg på saxofon. En alldeles utomordentligt njutbar konsert som förhoppningsvis kan återkomma på 2017 års medlemsfest.

Årets Nobelbakelse

Inför den 10 december var Nobelvännerna en del av Karlskoga kommuns aktivitet om en bakelsetävling till Alfred Nobels ära. Efter ett intensivt juryarbete korades vinnaren.

Nobeldagen den 10 december

Det traditionsenliga högtidlighållandet av Alfred Nobel är en mångårig tradition i Karlskoga. 2016 var arrangemanget flyttat till Alfred Nobels Björkborn i samband med lunch. Ett 70-tal personer hade mött upp trots det kyliga vädret.

Högtidlighållandet är ett samarrangemang av Karlskoga Nobel Rotary klubb, Odd Fellow, Karlskoga församling, Karlskoga kommun, Nobelmuseets vänner och Nobelmuseet. Högtiden inleddes med teaterguidning av Edith Oldenburg på Herrgården. Traditionsenlig kransnedläggning följde vid Alfred Nobels Byst utanför Herrgården med tal till Alfred Nobels ära av Ulrika

Lundgren, ordförande i Nobelmuseets Vänner. Ståtlig fanfar spelade av Jörgen Årlandsback och Jacob Pedersen, Kulturskolan. Därefter hade Boris Holm, Alf Prytz och Kent Connedal ordnat en överraskning. SAAB Bofors Test Center hade lånat ut en av sina kanoner och salut fyrades av till Alfred Nobels ära. Därefter gick sällskapet in till "Stallet" och bjöds på glögg och pepparkakor. Ingrid Langaard och Inga-Lill Broge-land bjöd på musikaliskt öröngodis. De 50-talet personer som hade anmält sig, serverades en tvårätters lunch med direktsändning av Nobelprisutdelningen på storbildsteve. Som avslutning serverades kaffe och Karlskoga kommun bjöd på årets Nobelbakelse.

Stöd till museet

Museet utvecklar sina guidningar och behövde en klänning som Bertha von Suttner.

Sömmerskan Susanne Ericson i Degerfors är en erkänt duktig sömmerska som kan sin stilhistoria bra. Hon tog sig an arbetet och visade upp en klänning som Bertha säkert skulle glatt sig mycket åt. Klänningen bekostades av Nobelmuseets vänner.

Samarbete med konsertföreningen

Vänföreningen samverkade fortsatt med Karlskoga konsertförening och som medlem har man under året fått 50 % rabatt på biljetten då programmet är på Björkborn.

Slutord

2016 har varit ett spännande år med två viktiga utredningar som kommer ligga till grund för att Nobelvännerna fortsatt ska kunna medverka till aktivt stöd för Nobelmuseet i Karlskoga. Bokningarna på Mötesplats Alfred Nobel fortsätter att strömma in både från företag, kommun och från privatpersoner. Särskilt tack till vår landshövding Maria Larsson, tillika ordförande i stiftelsens styrelse, som oförtrutet arbetar för museets fortsatta utveckling. Ett särskilt tack även till Karlskogas kommunstyrelses ordförande Sven-Olof Axelsson, som i ord och handling bidrar till att tankarna på vårt fantastiska museums utveckling kan fortsätta.

Platscheferna under året, Hans Johansson och Christer Franklin, har möjliggjort att museet ytterligare satts på kartan och går en spännande utveckling till mötes. Peter Sundh och Edit Oldenburg som guider, de andra guiderna samt övrig personal på museet gör detta möjligt.

Tack alla medlemmar, annonsörer och övriga som gett stöd för Nobelmuseet och bidragit till profileringen av Alfred Nobels Karlskoga under året.

Karlskoga den 12 mars, 2017

*Ulrika Lundgren, Anita Öjendal,
Jaana-Kaisa Björk,*

*Susanne Morfeldt-Hafstrand,
Olof Frisk, Boris Holm och Sif Eklund*

Gustavsgatan 25
Tel 0586-341 10

Öppettider:
Tis-fre 8.00-17.00
Lö 10.00-14.00.

PL's Hjälpmedelsbutik

ÅTERFÖRSÄLJARE FÖR

Joya

Gustavsgatan 25
691 34 Karlskoga
Tel 073-214 98 23

Öppettider
Mån-Tors 16:30-18:00
Fre 10:00-18:00
Lör 10:00-14:00

På hållbar väg.
Tillsammans.

Energi & Miljö

www.karlskogaenergi.se

Duncan Haldane, nobelpristagare i fysik 2016 och Drottning Silvia vid Nobelbanketten.

Foto Jonas Ekströmer, TT

Nobelpristagaren i fysik 2016 besökte Alfred Nobels Björkborn

Nobelpristagaren Duncan M. Haldane besökte Björkborns herrgård tisdagen den 13 december 2016. Han delade nobelpriset i fysik tillsammans med David J. Thouless och Michael Kosterlitz. Duncan Haldanes del av nobelpriset beskrivs med att han via avancerad matematik "teoretiskt visat hur materia beter sig på mystiska sätt i en för oss okänd värld". Duncan M. Haldane är född i Storbritannien men är sedan många år tillbaka verksam vid Princeton University i USA. Han besökte Alfred Nobels Björkborn tillsammans med sin fru och en delegation från Örebro Universitet.

Landshövding Maria Larsson ledde mottagningskommittén i Björkborns herrgård. Andra som mötte nobelpristagaren var Anders Ohlson, kommunfullmäktiges ordförande, kommundirektör Karin Björckman, Siv Björck Kjellgren, ordförande i kultur- och föreningsnämnden, och Ulrika Lundgren, ordförande i Nobelmuseets Vänner.

Landshövding Maria Larsson menar att det är en stor ära och betyder mycket att få ta emot en Nobelpristagare på Alfred Nobels Björkborn och på Örebro universitetet. Landshövdingen berättade för Duncan Haldane om Alfred

Duncan Haldane, nobelpristagare i fysik 2016, planterar ett träd i herrgårdsparken på Nobelmuseet i Karlskoga. Landshövding Maria Larsson till vänster. Foto Ulrika Lundgren

Duncan Haldane gör fingeravtryck med hjälp av Agneta Säker Lindstedt på Nobelmuseet i Karlskoga. Foto Ulrika Lundgren

Nobels Björkborn och hästarna som var stallade där och vilken betydelse dessa hästar hade när det skulle avgöras var Nobel egentligen bodde. Det som avgjorde att Nobelpriset är svenskt.

Sällskapet åt en mycket god lunch som kökschef Nicklas Hammel, restaurang Udden, hade skapat. Därefter gick nobelpristagaren en guidad visning av herrgården, Alfred Nobels sista hem i Sverige, vilket var mycket uppskattat. På programmet stod även trädplantering i herrgårdsparken samt gjutning av hans handavtryck. Agneta Säker Lindstedt

såg till att Duncan Haldane fick sina handavtryck gjutna. Det är den tredje nobelpristagaren vars handavtryck förevigas, de två första kom till 2014 när kemipristagarna Eric Betzig och William E. Moerner besökte Alfred Nobels Björkborn.

Duncan M. Haldane höll en föreläsning i Konsertsalen på Musikhögskolan på Örebro universitet innan han besökte Karlskoga.

*Ulrika Lundgren
Nobelmuseets Vänner*

*Auktoriserad
hälsorådgivare*

**Bergsmansgatan 2
Tel. 300 66
www.lifebutiken.se**

**Karlskoga
Telefon 0771-62 10 00**

Med världen som arbetsfält

Chematur Engineering ingår i koncernen Chematur Technologies med säte i Karlskoga.

Företaget utvecklar, projekterar och bygger kemianläggningar runt om i världen. Koncernen har även dotterbolag i Finland, Tyskland och USA, samt intressebolag i Indien.

www.chematur.se

**DEFEATING
THE IMPOSSIBLE
SINCE 1886**

BOFORS TEST CENTER

www.testcenter.se

Bert Allard håller föreläsning inför en tyst och intresserad publik. Foto Jaana-Kaisa Björk

Plötsligt ringer telefonen någonstans i världen första veckan i oktober...

Så började Bert Allards, professor emeritus, föreläsning om hur det går till att ta fram en nobelpristagare. Bert Allard har gjort sin livsgärning inom kemiområdet och verkat på Örebro universitet de senaste 20 åren.

Boris Holm, medlem i Svenska Kemisamfundets Bergslagskrets tillika styrelseledamot i Nobelvännerna, hade engagerat Bert Allard, ordförande i Bergslagskretsens, till vår årliga höstfest på Mötesplats Alfred Nobel, som tillföll i år självaste Alfred Nobels födelsedag 21 oktober 2016!

Bert Allard berättade hur processen att ta fram en nobelpristagare går till. Arbetet börjar direkt efter årets prisutdelning och avslutas året därpå till

publicering av årets nobelpristagare i oktober månad, i detta fall i kemi. Vi har ju som bekant fem nobelpriser, i kemi, i fysik, i fysiologi eller i medicin, i litteratur och fredspris. Utöver detta delas ut ekonomipris. Nobelpris i kemi, fysik och ekonomipriset har Kungliga Vetenskapsakademien som beslutande organ. Nobelpris i fysiologi eller medicin har Nobelförsamlingen Karolinska institutet som beslutande organ. Svenska Akademien beslutar om nobelpris i litteratur och Norska Nobelkommittén beslutar om fredspriset.

Det finns ett beredande organ, nobelkommitté, för varje pris. Bert Allard riktade sin föreläsning till kemiprisprocessen och var noga med det att det han

*Kopior av alla Nobelpriser finns i Alfred Nobels laboratorium på Nobelmuseet i Karlskoga
Foto Jaana-Kaisa Björk.*

berättade gällde just kemipriset. Klasser för kemi vid akademien tar fram namnförslag till nobelpristagare, efter beredning och förslag från den egna nobelkommittén. Bert Allard har under några år deltagit i kemiklassens överläggningar när det gäller nobelpriset. Han visade ett exempel på år 2008 för oss höstfestdeltagare. Detta år inkom 325 namnförslag från hela världen, varav 5 från Sverige; totalt 406 inkomna förslag mellan 19/10 2007 – 1/2 2008. Nobelkommittén själv bidrog med 16 namnförslag. Det var gamla ”starka”

namn, som inte återfanns i senaste nomineringar, men som representerade ”starka” områden.

Först sker sortering, registrering och uppdatering av databasen på kansliet i Kungliga Vetenskapsakademien. Där efter blir det första urval, val av tänkbara områden av nobelkommittén. Det definieras fyra huvudområden i kemi i 2008 års beredning med totalt 25 delområden: Biokemi – 9 delområden, Fysikalisk kemi – 4 delområden, Organisk kemi – 6 delområden och Organisk kemi – 6 delområden.

Vetenskapsakademien, hela akademien i plenum. Foto Jaana-Kaisa Björk

Därefter skall kemiklassen utvärdera och ge förord och förslag till akademibeslut. Nobelkommittén presenterar förslag till pristagare inom ett valt område med utförlig motivering. Klassen diskuterar och beslutar om förslag till pristagare. Därefter blir det beslut i Kungl. Vetenskapsakademien, hela akademien i plenum. År 2016 skedde det den 5 oktober kl. 09.30. Tystnadsplikt råder till dess att priset offentliggjorts. Akademiens beslut tillkännages och publiceras på akademiens webbplats och Nobelprize.org direkt efter omröstningen i mitten av oktober varje år.

Varifrån kommer då pristagarna. Under åren 1901 – 2010 utsågs totalt 958 pristagare. Det är ofta flera som får

pris samtidigt i samma ämne. De flesta pristagarna kommer från USA, 320, Sedan Storbritannien, 117, Tyskland, 103, Frankrike 57 och resten från andra länder i världen. Nämnas kan att Sverige har haft 28 pristagare och Ryssland 23.

Sedan kommenterade Bert Allard valprocessen. Ledorden är objektivitet, trovärdighet och kvalitetssäkring. Frågor man kan ställa är: Finns det systematik och planerad nomineringsverksamhet? Kan man "beställa" ett Nobelpris? Kan en kandidat lanseras internt genom "kupp"? KVA:s (nobelkommitténs) oväld? Är valet mellan olika men goda ämnesområden försvarbart? Är visst område överskattat? Är banbrytande arbete underskattats eller missats? Gamla

eller nya upptäckter – hur länge skall man vänta? Har rätt personer fått priset? Vem/vilka bestämmer i praktiken valet av ämnen och pristagare? Har priset utdelats på felaktig grund – ”upptäckten” var ej korrekt! Alla dessa aspekter måste beaktas och hanteras trovärdigt och försvarbart.

När valet är gjort och nått offentligheten blir uppståndelsen stor kring deltagarna. För dem blir det ca två månader lång väntan med förberedelser till den stora prisutdelningen av självaste Hans Majestät Konungen av Sverige på Stockholms Konserthus. Festligheterna kulminerar till den stora

Nobelbanketten på Stockholms Stads-hus den 10 december – Alfred Nobel dödsdag! Som TV-tittare kan man kanske undra: Hur roligt är det egentligen att sitta trångt och uppklädd i flera timmar med en massa främmande människor? Men festligheterna är allt annat än tråkiga. Det är tal, musik, mat och dans ända till småtimmarna! Det är pristagarna värda efter allt det långa och mödosamma arbete de har gjort för mänsklighetens väl och ve!

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelvännen*

DAGS ATT KÖPA EN NY BIL?

Välkommen att provköra din nya Opel eller Subaru hos oss.

KARLSKOGA Tibastvägen 10. 0586-364 50 Mån-fre 9-18 Lör 10-13

www.hedinbil.se

Hedin Bil

C H E S S

L I N G E R I E

Hans Johansson på Nobelfestligheterna på Blå Hallen. Foto Birgitta Älveborn

Birgitta Älveborn på Nobelfestligheterna på Blå Hallen. Foto Hans Johansson

Nobelfesten 2016 i Stockholm

Hans Johansson, intendent och verksamhetschef på Nobelmuseet i Karlskoga var inbjuden till 2016 års Nobelfestligheter i Stockholm. Här kommer hans berättelse om nobelfesten.

En månad innan 2016 års Nobeldag kom det ett mejl från Nobelstiftelsen till min e-brevlåda. Det var en inbjudan att delta i Nobelprisutdelningen och banketten i Stockholms stadshus. Så klart att jag blev glad! Inbjudan gällde mig och hustrun vilket inte gjorde saken sämre. Snabbt loggade jag in på anmälningssidan och skrev in "Kommer!"

Det gällde att snabbt se till att man blev salongsfärdig. Alltså: ett snabbt samtal till Fest- och bröllopsspecialisten i Degerfors gav vid handen att de hade frackar att hyra ut. Således, ett besök för måttagning (de justerade längden på

byxor och ärmar) och sedan skulle den hämtas. Hustrun valde en annan väg för att skaffa en Nobelklänning som skulle hålla måttet. Genom rekommendationer kontaktade hon skraddaren Khaled Hawara som har ateljé på Berget i Degerfors, tog mått och skraddaren sydde med rekordfart. Efter en provning var den klar! Superfin.

Den nionde december 2016 tog vi bilen till Stockholm och checkade in på hotellet. Bäst att vara ute i god tid. Den 10 december, Alfred Nobels dödsdag och dag för Nobelfestligheterna, var vi beredda. Påklädning av frack tog en

*Kung Carl den VII Gustav delar ut ekonomipris 2016 till Bengt Holmström.
Foto Johan Ekströmer, TT*

*Patti Smith sjunger under Nobelprisceremonin på Konserthuset.
Foto Jonas Ekströmer, TT*

stund. Det var en premiär. Jag hade aldrig tidigare iklätt mig frack.

Så tog vi taxi till Konserthuset vid Hötorget. Där var det ett massivt upp-
båd av poliser och vakter. Vi slussades
in i entrén där Nobelstiftelsens vd Lars
Heikensten med hustru tog emot alla
gästerna. Efter att ha hängt av oss i gar-
deroben skulle vi hämta program och
vägledning till sittplatserna. Vi placera-
des på första balkong. Tyvärr skymdes
min sikt illa av en pelare så jag såg bara
den vänstra delen av scenen, pristagar-
na, men inga kungligheter alls. Men när
jag lutade mig mot vänster kunde jag se
Patti Smith när hon sjöng Bob Dylans
sång. Det var fantastiskt att höra och se
henne på plats. Mäktigt kändes det när

hela publiken reste sig och applåderade
henne!

En person jag träffade där var Izzy
Young, en över 80-årig svensk-ameri-
kan. Han drev en kulturmötesplats i
New York en gång, Folklore Centrum.
Senare flyttade han till Sverige och hade
samma verksamhet i Stockholm och jag
tror att den fortfarande är igång. Han
var en av dem som arrangerade kon-
serter för Bob Dylan när han var ung
och dessa konserter gjorde att han slog
igenom. Izzy Young är mycket välkänd
för alla i Sverige och USA som sysslar
med folkmusik.

Efter prisutdelningen stod det bus-
sar utanför Konserthuset där gästerna
trängde sig in för färd till Stockholm

*Izzy Yong i mitten.
Foto Hans Johansson*

stadshus. Utanför stadshuset var det en stor demonstration där många människor demonstrerade mot Nobelstiftelsens planer på att bygga ett Nobelcenter bakom Nationalmuseum.

Väl inne i Stadshuset fick vi en liten bok med alla gästernas namn, i bokstavsordning med placeringskod. På en utvikiingsbild kunde man se lokalen och räkna ut var våra platser var belägna. I vårt fall fick vi platser vid bord 13. Våra bordsgrannar var släktingar till Alfred Nobel, Anders och Sonja Tydén. På andra sidan satt pensionerade professorer och tidigare ständige sekreteraren i Kungl. Vetenskapsakademien Gunnar Öquist med hustru Gunvor. Dessa våra bordsgrannar var mycket intressanta och trevliga personer. Det var en riktig högtidsstund att prata med dem.

Uppträdandet och talen hördes bra men sågs inte alls. Om man ser eller bara hör tal och uppträdande beror väldigt mycket på var man sitter i rummet.

Stämningen och ljudet gjorde dock att det inte gjorde så mycket att jag inte såg. Detaljerna får man se på SVT Play efteråt. Maten var otroligt vacker och tjugigt upplagd. Alla serverades i stort sett samtidigt. Bara det var en bedrift.

Efter middagen vidtog promenaden till den långa trappan upp till Gyllene salen där dansen inleddes. Många gäster gick runt i Blå Hallen efter banketten och tittade på de vackra blomsteruppsättningarna. Blommorna är ju gåvor från San Remo, en fin tradition.

Det var roligt att se alla vackra långklänningar på dansgolvet. Där var alla – t.ex. kulturministern och Svenska akademiens ständige sekreterare med sin voluminösa klänning. Vi gick i Prinsens galleri, där kunde vi på nära håll titta på partiledarna och diverse andra potentater. Stefan Löfven sa Hej till mej! Där mötte vi också Nobelpristagaren professor Duncan Haldane med sin livsledsagerska Odile Belmont. Vi

Dans i Blå hallen efter Nobelmiddagen. Foto Hans Johansson

passade på att önska honom välkommen till Karlskoga dit de ämnade sig på tisdagen den 13 december.

Men festen var inte över efter dansen. Sent på nattkröken stod ånyo bussar och väntade. Den här gången till Kungliga Tekniska Högskolan där efterfesten pågick. Vi hade skaffat biljetter dit. Evenemanget hette Nobel Night Cap och arrangeras årligen av en av högskolorna KTH, Handelshögskolan och

Stockholms universitet. Där fröjdade sig flera av Nobelpristagarna ihop med 600 studenter, alla i frack eller långklänning. På KTH fanns knappt något att äta men ett flertal barer och dansgolv.

Vi var åter på vårt hotell ca kl. 06.00. Det hade varit en väldigt intensiv dag med många intressanta intryck. En upplevelse att berätta för barnbarnen! Det här borde alla få uppleva!

**Byggvaror
till lågpris!**

Linnebäck • Telefon 0586-72 20 10
www.nords.se

Deltagarna på Bakuresan vid Kaspiska havet. Från vänster: Ulf Ellervik, Anders Fredriksson, Hans Ellervik, Christina Holm, Ulf Sjöstrand, Lena Sjöstrand, Alf Rosberg, Margareta Rosberg, Boris Holm och Hans Johansson.

Efter Nobel till Baku – En reseskildring om Bakuresan

I samband med kemishowerna på Björkborn 2015 kom man att diskutera en resa till Baku. Detta för att på ort och ställe följa upp vad familjen Nobel hade åstadkommit i Baku, som är en av de platser där Nobelnamnet satt avtryck. Planeringen drog ut lite på tiden, men på våren 2016 bestämde vi oss för att åka 26-30 september 2016. Intresseanmälningar togs in och många sade sig vara intresserade. Till slut återstod en grupp om 10 personer varav 8 från Karlskoga.

Vi åkte med Turkish Airlines via Istanbul. Allt gick mycket bra, trots att några haft lite betänkligheter med flygvägen. Alternativen var via Moskva eller Kiev, men det ansågs ännu mera vanskligt. Vi anlände sent på kvällen

och efter en del problem med hotellbokeningen kom vi till rätt hotell. Man hade ombokat oss till ett bättre hotell utan att informera p.g.a. att en regeringsdelegation skulle bo på det bokade hotellet.

Det var Alfred Nobels bröder Robert och Ludvig, som kom till Baku för att köpa valnötsträ till gevärskolvar. Då upptäckte de att olja utvanns där. Detta ledde till att de byggde upp världens näst största oljebolag, som dock konfiskerades i samband med ryska revolutionen. Alfred Nobel var aldrig själv i Baku, men hjälpte till med finansieringen av projektet. Om Baku med 2-3 miljoner invånare, av landets 9 miljoner, kan idag sägas att staden bjuder på både gammal klassisk stil och ny spektakulär bebyggelse. Staden var modernare än

Vy över Baku

*Utställningshall,
arkitekt Zaha Hadid*

*Gammalt och nytt sida
vid sida i Baku*

vad vi förväntat oss. Mycket hade renoverats inför Melodifestivalen 2012. Nobelnamnet är välkänt i staden och den största gatan heter Nobel Prospekt. Staden gav ett bra intryck ur säkerhets-synpunkt. Prinsnivån på restauranger med utmärkt mat och bra lokalt vin

ligger på en för svenskar gynnsam nivå, vilket beror på kraftiga devalveringar under de senaste åren. Detta beror i sin tur på prisfallen för olja, som är landets största exportvara och som utvinns i Kaspiska havet. Nobel Oil är ett stort och välkänt företag i området.

Interiör i Villa Petrolea

Villa Petrolea i Baku

Påföljande dag ägnades åt rundtur i Baku samt den mycket intressanta gamla stan under ledning av en utomordentlig guide. Vi hade före avresan tagit kontakt med de två Rotaryklubbarna i Baku. Rotary var härvid en dörroppnare till olika aktiviteter. De hade föreslagit ett mycket trevligt program med bl.a. besök i Villa Petrolea, som invigdes 1884. Villa Petrolea, som uppfördes av familjen Nobel, är nu ett museum och drivs vidare av en välbeställd affärsman. Ett stort antal föremål i museet är autentiska. Vi fick här avnjuta en närmast överdådig middag med ett 20-tal rätter, dock på egen bekostnad. Denna middag ägde rum i lokaler som inte är öppna för allmänheten. Man måste vara

medlem i en klubb knuten till museet för att kunna boka dessa lokaler. Till denna middag kom även framträdande personer från industriföretag amt Sveriges chargé d'affaires i Baku Tomas Danestad, som tyckte vårt besök var intressant och även tipsade om att besöka Batumi i Georgien, där det också finns ett Nobelmuseum. I Batumi utvecklade Ludvig och Robert Nobel oljeindustrin genom bl.a. en pipeline till hamnen och att bygga ett raffinaderi.

Dagen därpå gjorde vi utflykt till världsarvet Gobustan utanför Baku. Här finns mycket gamla hållristningar varav flera har likhet med dem i Tanum. Detta följdes nästa dag med besök bl.a. vid nästa världsarv elddyrkarnas tempel

Elddyrkarnas Tempel, som är världsarv i Ateshgah i Surakhani, en förtort till Baku.

Hällristningar i Gobustan utanför Baku

Ateshgah i Surakhani, som är en förtort till Baku. Dessa båda minnesmärken vittnar om en mångtusenårig mänsklig aktivitet i Azerbajdzjan. På kvällen deltog vi i ett Rotarymöte med de båda klubbarna i Baku varvid Rotary och Nobelmuseet i Karlskoga presenterades.

Sammanfattningsvis blev resan mycket lyckad och vi kom överens med Rotaryklubbarna och företrädare för Villa Petrolea att försöka ordna ett möte i Karlskoga med deltagande också från San Remo för att utveckla kunskaperna om Nobelfamiljens verksamheter. Vi skulle kunnat ha stannat ett par dagar till för att utforska Baku med omgivning. Hoppas vi kommer tillbaka och kanske blir det en resa till Georgien hösten 2017.

Utbyte av standar på Rotarymötet i Baku

Text och foto

Boris Holm

Nobelmuseets Vänner

Hans Johansson

Nobelmuseet i Karlskoga

Ulrika Lundgren, ordförande i Nobelmuseets vänner, i mitten, höll vårtal omgärdad av fanbärare. Från vänster Tommy Sundberg, Arne Östlund och Boris Holm. Fanfar spelades av Jörgen Erlandsbacke och Jacob Pedersen. Foto Jaana-Kaisa Björk

*Boris Holm, Alf Prytz och Kent Connedal hade ordnat en överraskning i samband med talet. SAAB Bofors Test Center hade lånat ut en av sina kanoner och salut fyrades av till Alfred Nobels ära.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

Tal till Alfred Nobel den 10 december 2016

Talet hölls i år första gången på parken framför Björkborns herrgård vid bysten av Alfred Nobel. Högtidstalare var Ulrika Lundgren, ordförande i Nobelmuseets vänner.

Idag ska vi hedra Alfred Bernhard Nobel som dog för 120 år sedan, år 1896. Alfred gifte ju sig aldrig men jag tror nog att han också var en stor romantiker - längst därinne. Alla vi som står här vet att Alfred Nobel var mycket begåvad och hade en stor tro på mänsklighetens utveckling.

Nobelprisens syfte "att komma mänskligheten till den största nytta" och det särskilda fredspriset visar oss

att han ansåg att hans dynamit kunde hjälpa till att utveckla mänskligheten och att detta kan leda till fred. De olika ämnen som Nobelpriset delas ut i visar oss också att det är med gemensamma krafter vi når utveckling och fred. Idag tror jag det är oerhört viktigt att vi lyfter fram denna strävan för fred. Det finns så många anti-demokratiska krafter just nu är skrämmande. Vi måste gemen-

samt visa och lyfta fram Alfred Nobels vilja till fred och genom det goda samtalet och samverkan främja demokrati, fred och frihet. Alfred Nobel sa också: "När det står klart vilken kraft det finns i sprängämnen och krut och vilken skada de kan åstadkomma kommer man avstå från att använda dem".

Ni vet ju också att han i Paris år 1876 annonserade efter en språkkunnig dam som kunde vara hans sekreterare och hushållerska. Den som fick jobbet var grevinnan Kinsky von Wchinitz und Tettau. Även kallad Bertha Kinsky senare gift von Suttner. Bertha Kinsky var en av dåtidens största namn inom freds rörelsen och det var säkert därför hon också fick jobbet. Alfred Nobel påverkades starkt av hennes åsikter och Alfreds engagemang i frågor om fred fick stor hjälp av Berthas kunskaper i ämnet.

1905 blev Bertha den första kvin-

nan att tilldelas Nobels fredspris. Det pris som inspirerade hennes arbete och tankar. Jag är säker på att Alfred Nobel, någonstans i sitt testamente, skrev att Bertha skulle ha det första priset för fred. Inte bara för hennes stora insatser och kunskaper - utan också för att hon var kvinna. Redan Alfred Nobel insåg nämligen att mänsklighetens utveckling handlar om att kvinnor och män ska ha samma makt och inflytande att forma samhället och sina egna liv.

Jag tänker mig en av de somrar som Alfred Nobel bodde på Björkborns herrgård. Bertha var där på besök och Alfred ville så gärna uttrycka sin stora glädje över vänskapen och samtalen mellan de båda. Dessa samtal som hjälper till – och som leder till utveckling, demokrati, fred och frihet.

Tänk Er att de just ätit middag. Solen skiner och det är en sådan där underbar

BAE SYSTEMS

sommarkväll. Lagom varmt och ingen vind. Solen har börjat visa sin nedgång så smått. Alfred tänker sig en kvällspromenad i parken för att fortsätta den intressanta diskussionen de haft vid middagen. Den diskussion som faktiskt aldrig blir

klar mellan dem. Alfred är stolt över sin park och han experimenterar där med olika örter, blommor och grödor. Alfred bjuder med Bertha att spatsera i parken innan det är dags att sova.

Jag tror att han uttryckte sig ungefär så här: (1880-talet)

Kära Bertha.

Uti min park här, där växer små bär.

Kom – mitt hjärtas fröjd.

Vi tar en promenad där – Du och jag och just här!

Du ska få se liljor och aquileia

Det doftar ros och salvia

Kom min ljuva krusmynta – kom mitt hjärtas fröjd.

Jag har många fagra små blommor – jag bjuder dig en dans.

Kom – mitt hjärtas fröjd.

Vill du, så binder jag åt dig en krans?

Av liljor och aquileia

av rosor och salvia.

Kom min ljuva krusmynta – kom mitt hjärtas fröjd

Kransen den sätter jag sen i ditt hår,

Kom mitt hjärtas fröjd

Solen den dalar - men hoppet består!

Av samtalen med dig min lilja och aquileia,

Av doften av ros och salvia,

Genom samtalen med dig - min ljuva krusmynta – mitt hjärtas fröjd!

Ute - i min park - finns blommor och bär,

Kom mitt hjärtas fröjd

och utav alla vänner - är du mig mest kär!

Kom min lilja och aquileia,

Kom min ros och salvia

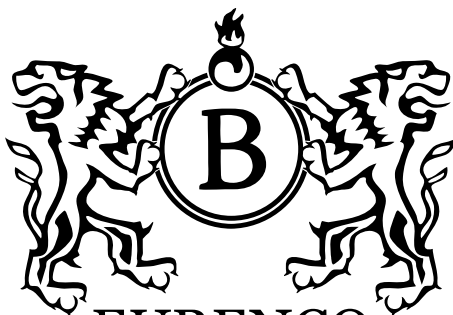
Kom min ljuva krusmynta, kom med på promenad

Kom mitt hjärtas fröjd!

SAAB

Saab Dynamics

EURENCO
BOFORS POWDERS

Vad har hänt sedan sist!

Finansieringen är klar – Broarna i Björkborn rustas upp!

Precis vid pressläggningen nås vi av följande uppgifter från kommunens hemsida:

”Karlskoga kommun ska rusta upp broarna över Timsälven vid Alfred Nobels Björkborn. Under våren 2017 påbörjas arbetet med att återställa dem. De båda broarna ska åter öppnas för gång- och cykeltrafik under 2018. Måndag den 3 april gick startskottet då landshövding Maria Larsson och kommunstyrelsens ordförande Sven-Olov Axelsson (S) invigde upprustningen av broarna. ”Brovänner, äntli-

gen står vi här. Vägen hit har varit lång och lite krokig. Men nu har vi hittat en lösning som vi tror ska bli jättebra” sade Sven-Olov Axelsson, kommunstyrelsens ordförande vid måndagens invigning. Han tackade särskilt Länsstyrelsen, Region Örebro län, Trafikverket, Eurengo AB och Fortum Sverige AB till det goda samarbetet som bidragit till att denna upprustning kommer till stånd.”

Nu återstår planering av byggnationen. Nobelvännen följer med stort intresse fortsättningen. Vi återkommer!

Hans Johansson, intendent och en av platscheferna på Nobelmuseet i Karlskoga, har gått i pension.

Hans Johansson har gått i pension i början av 2017. Nobelmuseets vänner avtackade honom vid årsmötet för de goda insatser, som han har gjort för Alfred Nobels Björkborn och för Nobelmuseet i Karlskoga. Vi tackar också för det goda samarbetet under årens lopp med vår förening och önskar all lycka till i framtiden. Vi kommer att sakna dig!

Camilla McQuire ny projektledare för marknadsföring av Alfred Nobels Björkborn.

Camilla McQuire har arbetat ett par år i Gullspång som näringslivsutvecklare. Dessförinnan var hon flera år som centrumledare på Marknadsplats Karlskoga. Hon är född och uppvuxen i Karlskoga. Hon kommer att arbeta som projektledare och destinationsutvecklare på Nobelmuseet i Karlskoga

– Alfred Nobels Björkborn. Hennes anställning är i början tolv månader. Hon skall skaffa sponsorer och jobba offensivt med marknadsföring av museet som turist- och besöksdestination. Stiftelsen Alfred Nobels Björkborn har anlitat två konsulter som har tagit fram en förstudie med ett antal idéer. Tre av

idéer som projekt kommer att sjösättas med omedelbar verkan; återställning av parkområdet, bygga ut Fiffiga huset och

Peter Sundh till Dubai

Peter Sundh åkte söndag 5 februari till Dubai för att i rollen som Alfred Nobel inviga en utställning. Uppdraget kom från Nobelmuseet i Stockholm. Även i fjol anlitate Nobelmuseet i Stockholm honom på utställningen i Dubai. Då var temat medicin och de gjorde en kortfilm som skulle användas på utställningen. I år, när temat är fysik, ville de ha Alfred Nobel live. Det blir den fjärde utlandsresan för Peter Sundh som Alfred Nobel. Den första gick till London och den gången var det ett Boforsföretag som ville ha med Alfred Nobel, den andra till Kuala Lumpur i Malaysia och den gången var det handelskammaren som kallade. Den tredje Nobelresan, till New Delhi i Indien, var det svenska ambassaden som anlitate honom.

Bakslag för kritiker av Nobel Center

Länsstyrelsen i Stockholm har meddelat att man avslår alla överklaganden i detaljplanen för placering av ett Nobel Center på Blasieholmen, mittemot slotet i centrala Stockholm. Man anser att "Arbetsgruppen stoppa Nobelbygget på Blasieholmen" har inte rätt att överklaga. Bara så kallade sakägare – fastighetsägare, bostadsrättsinnehavare och liknande, som finns "inom planområdet" eller som "direkt gränsar till planområdet" har klagorätt när det gäller

knyta ihop all verksamhet på området med Visitors center.

*Peter Sund alias Alfred Nobel.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

(Källa: Karlskogatidning)

detaljplaner. Av alla klaganden är det därför bara två grannfastigheter samt Nationalmuseum, företrätt av Statens fastighetsverk, som har klagorätt i juridik menig. Men dessa tre parter kritiker mot en ny granne utgör inte tillräckliga skäl för att upphäva detaljplanen för Nobel Center, enligt länsstyrelsen.

Bygget innebär att det gamla Tullhuset på Blasieholmen måste rivas. Huset, som stod klart 1876, ses som ett minnesmärke över den begynnande

industrialismen i Sverige.

Byggplanen står fast och man räknar med att sätta första spadtaget om ett år oavsett om länsstyrelsens beslut

överklagas eller ej. Därmed skulle Nobel Center stå klart tidigast år 2020. (Källa: TT)

Munskänkarna hade vinprovning – temat var Alfred Nobels viner

Presentation av Alfred Nobels viner, fr.v: Christer Nygren, ordförande på Munskänkarna i Karlskoga och Hans Johansson, Nobelmuseet. Foto Jaana-Kaisa Björk

Vid Munskänkarnas årsmöte 5 februari på Mötesplats Alfred Nobel var temat för kvällen Alfred Nobels viner. Presentatörerna för kvällen var Hans Johansson, Nobelmuseet och Christer Nygren, ordförande på Munskänkarna i Karlskoga. Alfred Nobel hade vinkällare värt namnet på alla sina tre

hem, på Björkborn i Karlskoga, i Paris i Frankrike och i San Remo i Italien. I testamentet redogjordes alla viner och han ägde viner för ca 5 miljoner kronor i dagens värde vid sin bortgång! Det var mycket intressant och givande kväll och upplyste ytterligare Alfred Nobels mångsidighet som person.

Kvällens viner

- Alfred hade 2 flaskor ospecificerad "Crémant" och 20 flaskor champagne i källaren. Vårt drinkval blev en crémant, nr 7404, Langlois, Crémant de Loire, Brut. Pris: 140:-
- I källaren fanns 33 flaskor tyska vita viner t. ex. Schloss Johannisberg, Rüdesheimer Berg, båda Rheingau.
- Bourgogne var representerat med vin från Corton respektive Chambertin. Negociant ej angiven i bouppteckningen.
- Alla röda Bordeauxvinerna i Björkbornskällaren var från Medoc. Endast ett vin till rimligt pris fanns tillgängligt på bolaget. Vi har därför valt ett femte provningsvin från Saint-Émilion.
- I Pariskällaren fanns 250 flaskor "rött vin för hushållet" och vi säger att kvällens matvin får tillhöra den kategorin.

Provningkvällens viner. Foto Jaana-Kaisa Björk

*Några av vinetiketterna i dag av viner som fanns i vinkällaren på Björkborn i Karlskoga 1896.
Foto Jaana-Kaisa Björk*

Var 20:e sekund, varje timma, dygnet runt får en patient någonstans i världen ett tandimplantat från Nobel Biocare. Det var den unge forskaren Per-Ingvar Brånemark som 1952 gjorde den banbrytande upptäckten att titan kan växa samman med levande benvävnad.

1965 behandlades första patienten med tandimplantat och 1981 bildades det företag som skulle komma att höja livskvaliteten för miljontals människor världen över.

Nobel Biocare är ett globalt bolag med 2 400 anställda. Våra produkter säljs i drygt 70 länder. Tillverkning sker vid sex anläggningar i Sverige, USA, Japan och Israel. I Karlskoga tillverkas de tandimplantat av titan som gjort vårt företag världsberömt. Något att vara stolt över!

www.nobelbiocare.com

BOFORS HOTEL

Karlskogaregionens internationella mötesplats

www.boforshotel.se

VÄLKOMNA!

Det kom några bilder till redaktören ...

Rolf Lindelöf, en av tidigare ordföranden på Nobelmuseets Vänner, berättade en gång till undertecknad om att det har funnits en klockstapel på gården framför Björkborns herrgård sedan Alfred Nobels tid. Klockstapeln var i så dålig skick att man var tvungen att riva den på grund av att det fanns rasrisk. Han tror att den revs någon gång i slutet av 1980 – början av 1990-talet. I hans ägo

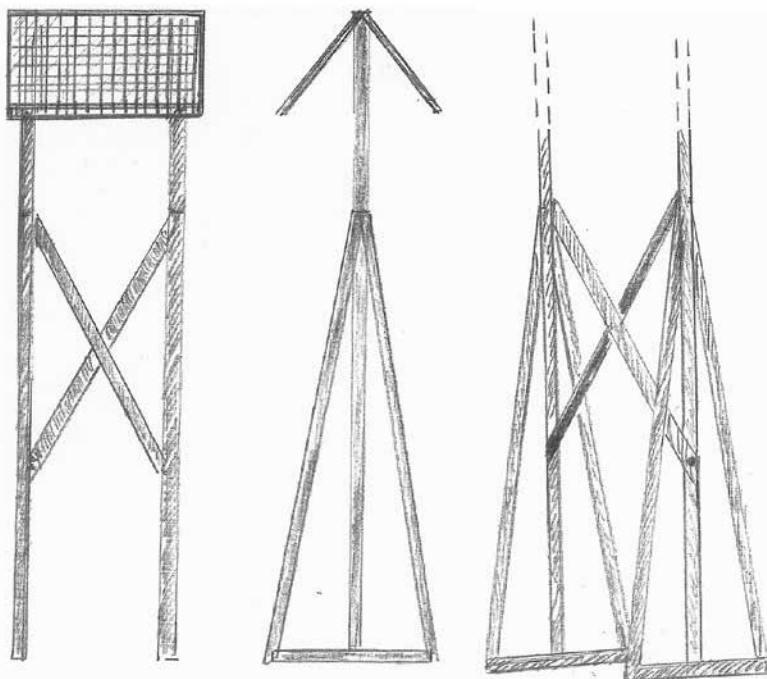
fanns bilder på klockstapeln, som han själv hade tagit. Han hade också gjort en skiss på klockstapeln, som finns på nästa sida då frågan att återbygga den har varit uppe förut. Kanske kan det bli aktuellt när man tänker renovera parken igen.

*Jaana-Kaisa Björk
Nobelmuseet Vänner*

Klockstapeln på gårdsplanen framför Alfred Nobels Björkborn. Foto Rolf Lindelöf

Den numera rivna klockstapeln i Björkborns parken
ritat i så nära proportioner det är möjligt

Rolf Lindelöf

Skiss över klockstapel av Rolf Lindelöf. Foto Rolf Lindelöf

Trötta trägolv?

Vi renoverar dem gärna.
Infärgning, slipning, läggning

happy[®] homes

Skogsbovägen 2, Karlskoga. Tel 0586 - 362 75
Öppettider: Mån-fre 10-18, lör 10-14, sön 10-14
www.happyhomes.se

MEDLEMSINFORMATION till dig som är medlem!

Hemsida: www.nobelvannen.se

Vår ansvarige för hemsidan i styrelsen heter Olof Frisk. Du kan läsa på hemsidan det senaste som har hänt och kommer att hända www.nobelvannen.se.

Medlemsavgift för 2017

Betalas in fr.o.m. januari 2017

Medlem	Avgift
Enskild	150 kr
Familj	300 kr

Medlemsavgift betalas på bankgiro nr: 5967-5074.

Skriv ditt namn, adress och e-mail-adress på inbetalningen. OBS! Byter du postadress eller mailadress låt oss veta det. Skicka det till Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga eller via mail: anita@ojendal.se Se vidare info också på vår hemsida www.nobelvannen.se

Medlemskort

Du får ett medlemskort med i denna tidning. Det är ett önskemål som antligen har gått i uppfyllelse. Medlemskortet finns längst bak i tidningen. Du klipper sista sidan efter markerad linje. Där finns ditt namn och din adress och på andra sidan finns Nobelmuseets Vänners logotype. Klippt och Klart att använda t.ex. när du

besöker museet och går på Konsertföreningens konserter på museet (läs nedan).

Gratis inträde till Nobelmuseet

Du får gå gratis till Nobelmuseet om du är medlem. Säg det bara i kassan på Kaféet där man köper biljetter och **visa ditt medlemskort**, som nu finns längst bak i tidningen med ditt namn och adress på som vi skrev här ovan.

Samarbete med Konsertföreningen

Nobelvännerna fortsätter även i höst sitt samarbete med Karlskoga konsertförening och som medlem får man 50 % rabatt på biljetten då programmet är på Alfred Nobels Björkborn.

Kafé Saffran Och Kardemumma

Kafé Saffran Och Kardemumma finns på Mötesplats Alfred Nobel. Där kan du njuta av goda luncher och räksmörgåsar mm. Gott hembakat till fika finns det också. Du kan köpa souvenirer med anknytning till Alfred Nobel och Karlskoga på Kaféet.

Öppettider:

Måndag-fredag	8.30-16.00
Lördag	10.00-16.00

*Klipp ur
och spara!*

MEDLEMSKORT

Nobelmuseets vänner

2017

Kontaktinformation Nobelmuseet i Karlskoga

Björkbornsvägen 10, SE-691 33 KARLSKOGA

Tel: 0586-834 94

E-post: info@nobelkarlskoga.se

www.nobelmuseetikarlskoga.se

Christer Franklin

Platschef

070-298 93 46

christer.franklin@nobelkarlskoga.se

B

Returadress: Anita Öjendal, Trestegsvägen 6, 69154 Karlskoga

Händer i vår på Nobelmuseet där Nobelvännerna medverkar

Lördagen den 30 april Valborgsfirande på gårdsplanen på Nobelmuseet. Marknaden börjar kl. 17.00 och kvällens program börjar kl. 18.00 bl.a. Vårtal av Siv Björk-Kjellgren, ordförande i Kultur och föreningsnämnden. Se närmare information på www.nobelmuseeti-karlskoga.se, www.nobelvannen.se och i dagstidningarna.

Torsdagen den 8 juni konsert "Ur Calla Petterssons arkiv"

Medverkar Nobelkvintetten med solist Malena Karlsson, piano. Calla Pettersson, som var pianist, var mycket känd musikpersonlighet i Karlskoga, född i Stockholm 1900. Hon studerade i Stockholm på Hulda Holmströms musikskola. Hennes repertoar var dansmusik samt underhållnings- och klassisk musik. Under 30-40 och en bit in på 50-talet, under stumfilmstiden satte hon varje kväll i Karlskoga bio och spelade piano. Hon ackompanjerade artister i Folkets Park, spelade på konditori Solbringan. Hon innehade en mycket anlitad pianoskola i Karlskoga. Nobelkvintetten kommer att spela musik ur hennes arkiv. Arkivet på 900 titlar är donerat till Karlskoga Kulturskola. Nobelkvintetten och Malena Karlsson kommer också att framföra Schuberts Forellkvintetten.